



I:	Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn
Adroddiad gan:	Bwrdd Prosiect Camerâu Goruchwylio'r Pum Tref
Dyddiad:	11 Tachwedd 2014
Cadeirydd:	Guy Blackwell

1.0 CYFLWYNIAD

Paratowyd yr adroddiad hwn i Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn gyda golwg ar gyflwyno cais am gyllid cyfalaf i wella ymhellach y systemau Camerâu Goruchwylio yn y 5 tref. I bwrpasau'r prosiect hwn, mae'r 5 cyngor tref ar Ynys Môn yn gweithio mewn partneriaeth ac yn cydweithredu i fynd â chynlluniau hanfodol yng nghyswllt Camerâu Goruchwylio yn eu blaen er mwyn helpu i fynd i'r afael â throstedd ac anrhefn ac i wella diogelwch cymunedol o 2014 - 2024

2.0 CEFNDIR / HANES

2.1 Sefydlwyd y cynlluniau Camerâu Goruchwylio cyfredol o ganlyniad i gyllid Trosedd ac Anrhefn y Swyddfa Gartref yn 2002 ac ers hynny maent wedi eu cynnal a'u cadw a'u datblygu gan y Cyngor Sir hyd at fis Mehefin 2014. Ers hynny ac yn dilyn rownd o ymgynghori cyhoeddus mewn cyswllt â mesurau cwtogi a chynlluniau arbed, daeth yn aneconomaidd i'r Cyngor Sir barhau i gynnal y Camerâu Goruchwylio yn eu ffurf bresennol. Ers i'r mesur hwn gael ei gymeradwyo gan Bwyllgor Gwaith y Cyngor, mae'r 5 Cyngor Tref o Gaergybi, Llangefni, Amlwch, Porthaethwy a Biwmares wedi paratoi ac wedi arwyddo cytundeb trosglwyddo i gynnal a chadw a rhedeg y systemau cyfredol hyd ddiwedd mis Medi 2014.

2.2 Yn dilyn cyswllt cychwynnol ag Ymddiriedolaeth Ynys Môn, rhoddodd y Cyngor Sir ganiatâd i ymestyn y trefniant cyfredol hyd nes y gallai cais gael ei gyflwyno i Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn am arian cyfalaf i uwchraddio'r caledwedd Camerâu Goruchwylio sydd yn awr yn heneiddio.

2.3 Pan sefydlwyd y cynllun cyfredol, hwn oedd y cynllun recordio digidol gyntaf yng Nghymru ac y mae wedi bod yn hynod o werthfawr yn lleihau trosedd yn gyffredinol gan 40% ar Ynys Môn dros y ddegawd ddiwethaf. Mae'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol yn ystyried bod y Camerâu Goruchwylio wedi bod yn hanfodol o ran gwneud strydoedd Ynys Môn yn llefydd diogelach ac mae'n credu y byddai colli cynllun fel hwn yn hynod o niweidiol i fusnesau, y cyhoedd yn gyffredinol, ymwelwyr, yr amgylchedd, buddsoddi mewnol yn y dyfodol, swyddi a thwf economaidd.

3.0 Y SEFYLLFA AR HYN O BRYD

3.1 Mae'r 5 cyngor tref bellach wedi dod at ei gilydd fel un corff i drafod y ffordd orau o sicrhau parhad yr hen gynllun a ffyrdd i'w wella. Fe wnaed arolwg manwl o'r holl gamerâu presennol i ganfod nifer o ffactorau:

1. Integriti'r camerâu
2. Materion cynnal a chadw
3. Cysylltiadau ffibr optig
4. Caledwedd recordio
5. Cwmpas y camerâu
6. Gallu cael at dystiolaeth
7. Sicrhau bod y dechnoleg yn addas i'r dyfodol

3.2 Cafwyd cyngor gan y peiriannydd a ddyluniodd ac a adeiladodd y cynllun yn wreiddiol yn ogystal â mewnbwn technegol a chefnogaeth i'r pwyllgor am gyfnod o 3 mis gan y Cyngor Sir.

3.3 Mae'n ddymunol o bersbectif comisiynu i gael un fanyleb dechnegol a thechnoleg gyson i bob un o'r 5 tref.

3.4 Agwedd yr Heddlu yw bod yn rhaid i'r holl dystiolaeth a recordir fod ar gael iddynt ac y dylent ei gael mewn ffurf y gellir ei ddefnyddio gan y llysoedd fel dystiolaeth.

3.5 Rydym eisoes wedi cael y prisiau a'r dyfynbrisiau ar gyfer yr amrywiol gynlluniau ym mhob tref.

4.0 MANTEISION Y CYNLLUN

4.1 Y fantais i'r holl bartïon yw y bydd cynnal a chadw system o Gamerâu Goruchwylio yn parhau i leihau cost trosedd i breswylwyr, ymwelwyr a busnesau. Rhaid edrych ar system Camerâu Goruchwylio fel un fydd yn y pen draw yn lleihau ymddygiad gwrthgymdeithasol, yn gostwng nifer yr achosion o fwrgleriaeth a dwyn o siopau ac yn helpu i fynd i'r afael â throeddau treisgar heb sôn am gamddefnyddio sylweddau a'r effeithiau negyddol a gaiff yfed alcohol yn ormodol ar drefi a chymunedau.

4.2 Mae Camerâu Goruchwylio yng nghanol trefi yn rhoi sicrwydd i aelodau'r cyhoedd y gallant fynd o amgylch eu busnes yn ddyddiol gyda hyder ac mae'n rhoi diogelwch ychwanegol i aelodau'r gymuned fusnes ac yn afon neges glir i'r rhai sy'n troseddu neu'r rhai sy'n gyfrifol am ymddygiad gwrthgymdeithasol y byddant yn cael eu dal a'u herlyn.

4.3 Mae'r Camerâu Goruchwylio wedi eu dylunio i helpu gydag atal a darganfod trosedd a chreu cymunedau mwy diogel drwy:

- Ddarparu dystiolaeth i'r asiantaethau gorfodaeth perthnasol
- Cynnal trefn gyhoeddus
- Atal ymddygiad gwrthgymdeithasol a niwsans
- Darparu Sicrwydd
- Cefnogi rhaglen adfywio 3 tref Ynys Môn

5.0 CEFNOGAETH Y CYHOEDD

5.1 Yn ystod Gorffennaf ac Awst 2014 cynhaliwyd arolwg cyhoeddus gyda phreswylwyr ac ymwelwyr ar draws Ynys Môn i gael eu teimladau a'u syniadau ar ddyfodol y Camerâu Goruchwyllo. Cytunodd 96% o'r ymatebwyr i gadw gwasanaeth Camerâu Goruchwyllo ac roedd 80% ychwanegol yn gefnogol i'r syniad o geisio cael cymorth ariannol gan Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn.

5.2 Dau bwynt oedd yn ymwneud â diogelwch a sicrwydd y cyhoedd oedd:

- Mewn ymateb i'r cwestiwn 'Ym mhle rydych chi'n teimlo'n fwyaf anniogel?' dywedodd 75% o'r ymatebwyr 'ar y stryd'.
- Mewn ymateb i'r cwestiwn 'A ydych chi yn fwy pryderus ynglŷn â diogelwch ar rai amseroedd penodol o'r dydd?' dywedodd 70% o'r ymatebwyr - yn ystod y gyda'r nos ac yn ystod y nos.

5.3 Gellir gweld dadansoddiad pellach yn dangos yr ymatebion i'r ymgynghoriad cyhoeddus hwn yn **atodiad 1** sydd ynghlwm.

5.4 Ers mis Awst, rydym wedi parhau i geisio sicrhau barn y cyhoedd drwy ddeisebau ar draws pob un o'r 5 prif dref ym Môn.

6.0 CYFRIFOLDEB Y CYNLLUN

6.1 Pe bai'n llwyddiannus, mae'r 5 cyngor tref wedi gwneud ymrwymiad cryf i fabwysiadu a rheoli'r cynllun am y 10 mlynedd nesaf gyda golwg ar gael trafodaethau pellach gyda datblygwyr mwy ynglŷn â'u cyfraniad tuag at wella diogelwch y cyhoedd ar Ynys Môn.

6.2 Yn naturiol, rhywbeth i bob cyngor tref fyddai cymryd cyfrifoldeb am ei gynllun ei hun o ran y dyluniad cychwynnol, cynllunio, caffael, ffyrddfreintiau, cynnal a chadw ac anghenion monitro /mynediad.

6.3 Bydd Heddlu Gogledd Cymru a Phartneriaid Diogelwch Cymunedol yn parhau i weithio'n agos gyda phob cyngor tref dan nawdd Deddf Trosedd ac Anrhefn 1998.

6.4 Bydd cytundeb yn cael ei lunio rhwng y 5 cyngor tref a'r Heddlu er mwyn sicrhau bod pob cynllun yn cynnal côd ymddygiad a safonau recordio sy'n berthnasol i gasglu tystiolaeth. Mae hyn yn unol ag Arfer Dda'r Swyddfa Gwyliadwraeth a'r Ddeddf Diogelu Data.

6.5 Mae'r 5 cyngor tref wedi derbyn dyfynbrisiau wedi'u llunio i gynnal eu systemau camerâu diogelwch ar gost o £20,000 y flwyddyn dros gyfnod ymrwymedig o 10 mlynedd (£200,000).

6.6 Mae trafodaethau'n cael eu cynnal o fewn y 5 cyngor tref ynglŷn â rheoli'r cynllun i benderfynu a fydd hynny'n digwydd o dan y strwythur presennol neu drwy gwmni a gyfyngwyd drwy warant.

7.0 AGWEDDAU ARIANNOL

7.1 Byddai'r holl galedwedd a gâi ei brynu yn gyfrifoldeb i bob cyngor tref unigol. Bydd hyn yn cynnwys darparu yswiriant am y caledwedd, atebolrwydd cyhoeddus ac ati. Bydd cyfanswm y swm y gwneir cais amdano gan yr ymddiriedolaeth yn cael ei rannu yn unol â'r dyfynbrisiau a dderbynnir gan bob cyngor tref.

7.2 Rhaid cadw mewn cof bod pob un o'r cyngorau tref hefyd yn barod i fuddsoddi eu cronfeydd eu hunain yn y cynllun newydd, ac mae Heddlu Gogledd Cymru fel partner allweddol hefyd wedi rhoi addewid o gyfraniad ariannol pe bai'r ymddiriedolaeth elusennol yn gweld ei ffordd yn glir i gefnogi'r cais.

7.3 Bydd unrhyw gyfrifoldeb am hapddigwyddiadau'n cael ei ddwyn gan y cyngorau tref.

8.0 ARGYMHELLIAD

Gofynnir felly, i Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn ystyried y swm o £195,000.

Os caiff y swm ei gymeradwyo, bydd yn galluogi'r 5 prif dref ym Môn i gael technoleg yr 21^{ain} ganrif fydd yn cynnwys camerâu manylder uwch 360 gradd gyda gwelliant sylweddol mewn ansawdd tystiolaethol dros y cynllun presennol. Bydd o gymorth pellach i'r Heddlu a phartneriaid eraill i gyflawni eu dyletswyddau o ran gostwng trosedd ac anrhefn ac yn gwella diogelwch cymunedol ar amser pan mae cynlluniau ar y gweill ar gyfer datblygiad economaidd sylweddol mewn prosiectau a fydd werth dros £25 biliwn i gyd.

Atodiad 1



CCTV report &
feedback.doc